

AMZV ČR, PrS, kart. 59, fasc. 3, bez č. Originál, strojopis.

¹ Maďarský vyslanec F. Villani 28. 10. z Říma informoval svoji vládu, že britský vyslanec vyhlásil G. Cianovi, že „jeho vláda nemá námitky proti konferencií štyroch, ale s väčšou radosťou by uvítala arbitráž Osi“. DIMK, II., s. 864.

116

26. október, Paríž. Telefonická správa prijatá: 20.45, vyhotovená: 21., 15.

Správa č.-s. vyslanca Š. Osuského, podľa ktorej francúzska vláda otázku účasti veľmocí na arbitráži prenecháva rozhodnutiu č.-s. vlády.

Po poradě s Bonnetem Rochat mně sdělil, že normálně a v důsledku mnichovského rozhodnutí mělo by se jednat jediné o arbitráži čtyř mocností. Proto francouzská vláda je ochotna zúčastnit se řečené normální procedury a kdyby si toho Praha přála, je ochotna se přičiníti diplomaticky o to, aby se ona procedura uplatnila. Kdyby však čs. vláda dala přednost arbitráži Německa a Itálie, vláda francouzská by nic proti tomu nenamítala.¹

Sám dodávám, že nemá-li čs. vláda speciální a závažné důvody pro přijetí arbitráže Německa a Itálie, pak by bylo politickou chybou, kdyby francouzská vláda byla nechána stranou. Upozorňuji, že ponechání Francie stranou nepřispěje k příznivému vyřešení finančních věcí, o kterých jednáme.

Osuský

AMZV ČR, TD 1938, č. 1 220, Prepis originálu, strojopis.

¹ Podobné rady dávali francouzští a britští diplomati aj maďarským politikom, na základe ktorých v Budapešti prišli k záveru, že francúzska a britská vláda nezaujmom o maďarsko-československý územný spor dáva na vedomie svoj súhlas s arbitrážou veľmocí Osi. DIMK, II., s. 858 – 859.

D. Sztójay 22. 10. 1938 z Berlína hlásil, že „podľa názoru francúzskeho vyslanca (A. François-Ponceta) sa s našou záležitosťou nemáme obracať na veľmocenskú konferenciu štyroch. Francúzsko by sa muselo postaviť na českú stranu /pretože ju už raz zradilo/ a aj Anglicko by francúzsky postoj podporilo“. DIMK, II., s. 840.

117

26. október, 21.40, Bukurešť. Telegram prijatý: 23.02, vyhotovený: 23.25.

Správa č.-s. vyslanca F. Veverku, podľa ktorej rumunský minister zahraničných vecí N. Comnen nevyklučuje maďarský útok proti Č-SR, čo by dalo podnet na uplatnenie záväzkov Juhooslávie a Rumunska voči Č-SR.

Spěšné

Comnen nevyklučuje maďarský útok¹ a žádá nás v tom případě požádat Bělehrad a Bukurešť o okamžité uplatnění malodohodové smlouvy. Půjde-li Jugoslavie, jsou zde ochotni

dát ihned čtyři sbory a Comnen je jist, že Polsko v tom případě nehne. Kdyby Jugoslavie odmítla, byla by arci situace daleko obtížnější.

Veverka

AMZV ČR, TD 1938, č. 1 222. Prepis originálu, strojopis.

¹ Pozri dok. č. 107.

118

*26. október, 13.50. Rím-Vatikán. Telegram prijatý: 15.32, vyhotovený: 16.00.
Správa č.s. vyslanca V. Radimského o vykonaní intervencie vo Vatikáne na záchranu Nitty.*

Na žádost biskupa Kmet'ko zakročil jsem ve Vatikáne proti maďarským snahám o připojení Nitty.¹

Radimský

AMZV ČR, TD 1938, č. 1218. Prepis originálu, strojopis.

¹ Podľa maďarského memoranda odovzdaného v Komárne 9. 10. 1938 si Maďarsko nárokovalo aj na mesto Nitra a jej okolie. Na rokovaní K. Darányiho s J. von Ribbentropom v tzv. Ribbentropovej línii už Nitra nefigurovala. Hoci v maďarských požiadavkách aj ďalej bola zaradená medzi otázkami plebiscitu, v konkrétnych rokovaníach nebola v popredí, pretože záujem Budapešti sa viac sústreďoval na získanie Košíc, Užhorodu a Mukačeva.

119

*26. október, Praha.
Záznam rozhovoru prednostu kabinetu MZV H. Masařika so chargé d'affaires nemeckého vyslanectva A. Henckem o odpovedi vlády Maďarsku týkajúcej sa riešenia otázky maďarskej menšiny a odvolania A. Bródyho.*

Tajné!

Dne 26. 10. 1938 dostavil se správce německého vyslanectví Hencke se žádostí, zdali bych ho mohl jménem pana ministra stručně informovati pro Berlín o rázu naší odpovědi Maďarsku. Řekl jsem mu, že doposud není odpověď hotova a odeslána, že však je založena přesně na liteře a duchu Mnichovské dohody. To už samo znamená omezení na věc maďarské menšiny. Z alternativy plebiscit arbitráž jsme pro arbitráž Německa a Italie¹, důvěřující, že arbitráž bude provedena v duchu mnichovských rozhovorů. S arbitráží je spojena evakuace,